

1. Belysning - förebyggande information

Bra belysning är en viktig del i att skapa en bra arbetsmiljö. Vid nybyggnation gäller det att installera armaturer som ger ett bra ljus, är brandsäkra och energisnåla. I både nya och befintliga anläggningar måste belysningsarmaturer kontinuerligt hållas rena och lagas/bytas om de går sönder. Blinkande lysrör är en stor brandfara och måste snarast bytas ut (se säkerhetsglimtändare nedan). Brand i belysningsarmaturer är tyvärr en vanlig brandorsak.

Klassningar

Alla typer av armaturer har en IP-klassning. IP står för täthet mot damm respektive fukt. Bokstäverna IP följs av två siffror, varav den första beskriver dammtäthet och den andra fukttäthet. Ju högre siffra ju högre täthet. I till exempel bostäder används vanligen armaturer märkta IP 20-21, men i brandfarliga ekonomibyggnader stiger kraven till IP 54-57 IP-klassningarna kan kompletteras med bokstaven D. Bokstaven D talar om att armaturen har en så begränsad temperatur på ytterhöljet att den inte kan skapa brand.

I LBKs Rekommendationer flik 5 sid 13 – 19 (elhandboken utgåva april 2011) kan du på ett enkelt och överskådligt sätt se vilka krav på IP-klassningar som gäller för dina lokaler. Se nästa sida hur hittar till LBK med hjälp av dator.

Innan du köper belysningsarmaturer bör du rådgöra med din elinstallatör utifrån vad som sägs i LBK.

MALMBERGS

ALFA 2x14W

230V~50Hz

 IP 65

Exempel på märkning av lysrörsarmatur som är godkända för brandfarligt utrymme i lantbruket.

Förutom de rent eltekniska kraven bör du även bland annat beakta - verkar armaturerna mekaniskt hållbara, är det lätt att ta bort kåpor för att byta lysrör och finns det reservkåpor att köpa om en kåpa går sönder om några år. Tänk också ut var armaturerna ska placeras så de ger ljus på rätt ställe och att de är mekaniskt skyddade mot djur mm.

Kåpor och kupor

Alla armaturer som levereras med kåpor, kupor eller skyddsglas måste alltid ha dessa skydd för att uppfylla angivna IP-klassningar och vara godkända. Glödlampor och lågenergilampor ska alltid ha skyddskupa. Vi rekommenderar glaskupor. Man får heller inte använda starkare glödlampor än 60 watt.

Säkerhetsglimtändare

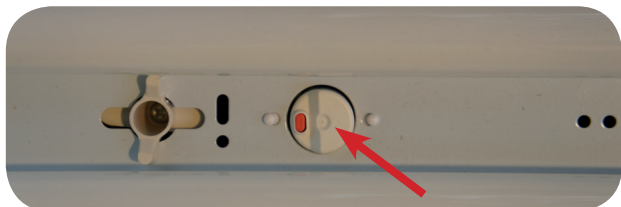
Blinkande lysrör är en stor brandfara. En säkerhetsglimtändare släcker blinkande lysrör innan brandfarlig värme uppstår. På nya plastkapslade lysrörsarmaturer ska det enligt starkströmsföreskrifterna finnas säkerhetsglimtändare. I dag är det också vanligt att man installerar lysrörsarmaturer som inte har glimtändare, utan att de i stället har så kallade

Dina
Försäkringar

www.dina.se

HF-don. Erfarenhetsmässigt vet vi att säkerhetsglimtändare väsentligt minskar brandriskerna i lysrörsarmaturer. Vi rekommenderar att man har säkerhetsglimtändare på alla armaturer i lantbrukets ekonomibyggnader som saknar HF-don.

Exempel på säkerhetsglimtändare. Med säkerhetsglimtändare minskar risken för brand.

Äldre lysrörsarmaturer

Äldre lysrörsarmaturer som var godkända när de installerades är även godkända i dag. Är du osäker? Armaturerna kanske inte var godkända när de installerades eller kanske det är annan verksamhet i byggnaden idag? Rådgör då med din elinstallatör. Generellt kan man dock säga att om armaturerna är hela och rena och försedda med säkerhetsglimtändare är de inte brandfarliga. Tyvärr ser vi ibland att gamla lysrörsarmaturer från kontor och liknande miljöer har installerats i brandfarliga ekonomibyggnader. Sådana armaturer måste snarast bytas ut.

Halogenstrålkastare

Halogenstrålkastare blir mycket varma och får endast användas utomhus, i gårdsverkstad eller liknande utrymmen. Tänk på att en halogenstrålkastare på en yttervägg ska monteras så stadigt att den inte kan lossa och "vikas" ner mot och antända väggen den är uppsatt på. Tänk också på att placera stålkastaren så att ingen dörr kan öppnas och vikas mot den.

Exempel på halogenstrålkastare som felanvänd kan vara mycket brandfarlig.

Handlampa

Handlampor får endast användas som tillfällig arbetsbelysning. Vi rekommenderar handlampor av lysrörstyp med godkänd IP-klassning. Handlampor med glödlampor ska alltid vara försedda med skyddskorgar och glaskupor för att vara godkända. Faller en handlampa i golvet så skyddsglasets går sönder får man inte använda lampan förrän man skaffat ett nytt skyddsglas.

LBK - Lantbrukets Brandskyddskommitté

LBK ger ut rekommendationer som ligger till grund för bland annat försäkringsbolagens säkerhetsföreskrifter och myndigheternas krav för brandsäkerhet inom lantbruket.

Söka i LBKs rekommendationer med hjälp av dator:

www.lantbruketsbrandskydd.nu/lbk-parmen

Du hittar också mer skadeförebyggande råd och tips på

www.dina.se/forebygg-garden

Har du frågor?

Kontakta oss så hjälper vi dig.

Dina
Försäkringar

www.dina.se